



4. NOVIČNIK Platforme znanja

junij 2026



Ključni akti in druge pobude na ravni EU v času ciprskega predsedstva Svetu EU (1. polovica leta 2026)

VISOKO ŠOLSTVO

Pogajanja o prihodnjem programu Erasmus+ (2028-2034)

Ministri za izobraževanje so na zasedanju v Bruslju 11. maja 2026 podprli t.i. delni splošni pristop (stališče Sveta EU) do predloga programa Erasmus+ za obdobje 2028-2034. V pogajanjih v Svetu EU je bil prvotni predlog, ki ga je Evropska komisija objavila julija 2025, pomembno dopolnjen. Med horizontalnimi dopolnitvami je treba posebej izpostaviti okrepljeno vlogo držav članic pri upravljanju programa (tudi prek t.i. *no-opinion clause*, ki jo je predlagala Slovenija in je prejela podporo večine drugih držav članic), med spremembami, ki zadevajo ukrepe na področju visokega šolstva pa je treba omeniti okrepljene sinergije s programom Obzorje Evropa in Evropskim skladom za konkurenčnost, dodano definicijo zavezništev evropskih univerz, in nadomestitev predloga Evropske komisije o Erasmus+ štipendijah s pobudo za razvoj talentov in odličnosti.

Jeseni, v času irskega predsedstva Svetu EU, se pričakuje pričetek t.i. dialoga – pogajanj o predlogu programa Erasmus+ med Evropsko komisijo, Svetom EU in Evropskim parlamentom. Pričakujemo tudi pogajanja o finančni ovojnici celotnega večletnega finančnega okvira (VFO) in o zneskih za posamezne programe. Evropska komisija je za celoten program predlagala skoraj 41 mrd EUR, predlog Sveta, ki ga je pripravila posebna ad hoc delovna skupina za VFO, pa je nižji: dobrih 39 mrd EUR.

Strateški okvir za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja (2026– 2030)

Predlog resolucije o drugem ciklu strateškega okvira Evropskega izobraževalnega prostora (2026–2030) bo predvidoma potrjen 29. 6. 2026, v času ciprskega predsedstva. Pogajanja o predlogu resolucije so se sicer zaključila že v drugi polovici leta 2025, šele v drugem kvartalu letošnjega leta pa so odpadli zadržki države članice, ki so preprečevali sprejetje resolucije v lanskem letu.

Eno od šestih prednostnih področij, ki jih določa resolucija, je razvoj konkurenčnega evropskega visokega šolstva. Na področju visokega šolstva resolucija podpira nadaljnji razvoj pobude Evropske univerze, odpravljanje ovir za transnacionalno sodelovanje ter nadaljevanje procesa za uvedbo znaka skupne evropske diplome in pripravo poti k morebitni polni skupni evropski diplomi.

Med ključnimi cilji do leta 2030, ki so relevantni za terciarno izobraževanje, resolucija ob upoštevanju predlogov Evropske komisije v okviru Unije spretnosti določa povečanje deleža mladih (25–34 let) z doseženo terciarno izobrazbo na najmanj 47 %, vsaj 23-odstotni delež diplomantov z izkušnjo mednarodne učne mobilnosti ter najmanj 32-odstotni delež vpisanih študentov na področjih STEM, pri čemer naj bi ženske predstavljale vsaj 40 % teh študentov. Študenti doktorskih programov s področja informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) naj bi predstavljali najmanj 5 % vseh doktorskih študentov, pri čemer naj bi ženske predstavljale vsaj tretjino vpisanih. Poleg tega je cilj na ravni EU povečati letno število mednarodnih študentov iz držav zunaj EU na najmanj 350.000.

Vodnik za znak skupne evropske diplome

Na podlagi dela Policy Lab-a za znak evropske diplome, o katerem smo poročali v 3. novičniku, je Evropska komisija pripravila [Vodnik za znak skupne evropske diplome: Operational guide for the Joint European Degree Label - Publications Office of the EU](#). Glavni namen vodnika je pojasniti, kako se podeljuje znak skupne evropske diplome – evropska oznaka kakovosti za skupne študijske programe, ki jih izvajajo visokošolske institucije iz več držav. Dokument določa merila, postopke presoje in zahteve, ki jih morajo programi izpolnjevati, da dokazujejo visoko raven kakovosti, mednarodne povezanosti in evropske razsežnosti. Hkrati vodnik služi kot praktično orodje za agencije za zagotavljanje kakovosti in univerze: poenoti razumevanje pravil, razloži potek ocenjevanja ter pokaže, kako se oznaka navezuje na obstoječe evropske standarde (npr. ESG in Evropski pristop). Vodnik želimo bolj podrobno predstaviti slovenskim visokošolskim deležnikom, zato bomo predvidoma v septembru 2026 organizirali spletni dogodek na to temo.

RAZISKAVE in INOVACIJE

Predlog uredbe in posebnega programa za Obzorje Evropa (2028-2034)

Zasedanje Sveta za konkurenčnost (raziskave), ki je v Bruslju potekalo 29. maja 2026 je bilo tokrat osredotočeno na izmenjavo glede ključnih odprtih vprašanj pri nadaljnjem usklajevanju predloga desetega okvirnega programa za raziskave in inovacije, Obzorja Evropa (2028-2034), saj se je že pred zasedanjem izkazalo, da na delovni ravni še ni bilo doseženega soglasja, ki bi ciprskemu predsedstvu omogočilo, da predlaga sprejem delnega splošnega pristopa. Med ključnimi odprtimi vprašanji, na katera so svoje usmeritve podali ministri, so bila strateško določanje prednostnih nalog, vključno s povezavo med programoma Obzorje Evropa in Evropskim skladom za konkurenčnost, Evropska partnerstva, vprašanje ukrepov za širjenje udeležbe (t.i. widening) ter potencialnega novega instrumenta sodelovalnih raziskav od spodaj-navzgor.

V času po zasedanju sveta je aktualno ciprsko predsedstvo pripravilo tudi t.i. pogajalski okvir za prihodnji večletni finančni okvir (VFO), ki po oceni Slovenije zadovoljivo naslavlja vsaj vprašanje ukrepov za širjenje udeležbe, saj na novo vzpostavljeni skupini tranzicijskih držav, med katere bo sodila tudi Slovenija, zagotavlja dostop do vseh instrumentov, vključno s tistimi za krepitev zmogljivosti ob pogoju zadostnih vlaganj v razi-

skave in inovacije ter na podlagi raznolikih pristopov (npr. različne ravni sofinanciranja) za tranzicijske in t.i. jedrne widening države članice. Predlog pogajalskega okvira tudi znižuje sredstva programa Obzorja Evropa za okvirno 4% iz predlaganih €175 milijard na €148,5 milijard.

Med dosežke usklajevanja predloga na delovni ravni, za katere si je prizadevala tudi Slovenija velja izpostaviti (1) proces oblikovanja 3-4 letnih prioritet Obzorja Evropa, ki bo utemeljen na podlagi neodvisnih dokazov in v katerega bomo že v zgodnji fazi vpete tudi države članice (opredelitev tudi na odboru generalnih direktorjev - ERAC), (2) sprejem delovnih programov v pregledovalnem postopku z obveznim soglasjem držav članic, (3) uvedba dvostopenjskega prijavnega postopka, kadar se pričakuje večje število prijav, (4) ponovna uvedba možnosti podeljevanja Pečatov odličnosti projektom, ki zaradi proračunskih omejitev ne morejo prejeti sredstev Obzorja Evropa, (5) proračunske omejitve partnerstev v okviru 2. stebra Obzorja Evropa ter okrepljeno načelo največje pritegnitve sredstev zasebnih partnerjev, (6) v celotnem programu je okrepljeno načelo vključevanja družboslovnih in humanističnih ved pri reševanju skupnih izzivov in v celotnem programu, tako pri njegovem upravljanju, kot v podprtih aktivnostih, so bili okrepljeni različni vidiki enakosti spolov in vključenosti.

Na delovni ravni je bil tako usklajen delni splošni pristop k uredbi in specifičnem programu in bo predvidoma potrjen še v času aktualnega ciprskega predsedstva, 26. junija 2026. Na takšen način bi lahko prihodnje irsko predsedstvo Svetu EU nadaljevalo delo v pripravah na dialog z Evropsko komisijo in Evropskim parlamentom, ki se predvideva v drugi polovici oktobra, ko bo Evropski parlament sprejel svoje končne stališče do predloga Obzorja Evropa.

Priporočila Sveta o okviru Evropske unije za znanstveno diplomacijo

Na zasedanju Sveta za konkurenčnost (raziskave) so ministri sicer sprejeli težko pričakovana [Priporočila Sveta o okviru Evropske unije za znanstveno diplomacijo](#), s katerimi se je EU postavila med vodilne na svetu pri krepitvi vloge znanstvene diplomacije. S priporočili EU zagotavlja skupno vizijo, enotno podlago in kodeks ravnanja na področju znanstvene diplomacije, ki bodo prispevali k (1) varovanju demokratičnih vrednot, strateških interesov ter tehnološke suverenosti EU (2) krepitvi konkurenčnosti EU v globalnem merilu (3) izkoriščanju prednosti EU na področju raziskav in inovacij, usmerjenimi v zagotavljanje miru, varovanje mednarodnega pravnega reda in (4) krepitvi vloge EU

pri trajnostnemu ravnanju in upravljanju z globalnimi viri, boju proti t.i. trojni planetarni krizi podnebni sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja ter prispevku k uresničevanju Ciljev trajnostnega razvoja OZN (SDG).

Predlog priporočil predvideva usklajevanje na ravni Unije ter smernice za države članice glede strateških, operativnih in podpornih ukrepov. Hkrati priporočilo Sveta predstavlja tudi pomemben korak k uresničevanju globalne razsežnosti Evropskega raziskovalnega prostora (ERA). EU naj bi na podlagi zagona, ki se je ustvaril pri sprejemu priporočil, predlagala, da se v prihodnje komplementarni globalni instrument v podporo znanstveni diplomaciji sprejme tudi na ravni UNESCO.

Predlog uredbe Evropskega sklada za konkurenčnost

Na zasedanju Sveta za splošne zadeve (GAC), 16. junija 2026 je bil sprejet delni splošni pristop k predlogu uredbe Evropskega sklada za konkurenčnost (ECF). Pri usklajevanju predloga na delovni ravni so bile namreč po oceni večine držav članic oblikovane zadovoljive rešitve, ki zagotavljajo kompromis med zelo raznolikimi pogledi na nekatera ključna vprašanja. Pri tem velja izpostaviti predvsem komplementarnost med programom ECF in Obzorje Evropa ter pri postopkih določanja njihovih strateških prioritet, kjer je bila, tudi na pobudo Slovenije, oblikovana rešitev, ki zagotavlja, da bodo države članice v zgodnji fazi vključene v postopke, ki jih usmerja Evropska komisija in v katerih bo ključno vlogo igralo namensko vzpostavljeno strateško telo, Splošni odbor ECF.

Kompromisni predlog zagotavlja tudi okrepljeno podporo in enostavnejši dostop do financiranja za mala in srednje velika podjetja (MSP), vključno z zagonskimi podjetji in podjetji v fazi širitve, na podlagi hitrejših postopkov in skupnega pečata za konkurenčnost. Poleg tega uredba predvideva tudi aktivnosti, ki bodo podpi-

rale nacionalne podporne mreže, namenjene krepitvi sodelovanja nacionalnih deležnikov v programu ECF.

Slovenija si bo tudi v nadaljnjih pogajalskih korakih prizadevala, da se uredijo nekatera odprta vprašanja glede izvajanja programa ECF, med katerimi je zagotovo tudi vprašanje zagotavljanja enakomernih čezmejnih učinkov programa. Sicer so bila s pogajalskim okvirom, ki ga je pripravilo ciprsko predsedstvo, za okvirno 4% znižana tudi sredstva za ECF, ki bi se iz prvotnih €234 milijard znižala na €198,9 milijard.

Ključni akti in druge pobude na ravni EU v času irskega predsedstva Svetu EU (2. polovica leta 2026)

Na področju visokega šolstva bo irsko predsedstvo osredotočeno na pogajanja o programu Erasmus+, načrtuje pa tudi sprejetje dvoje sklepov Sveta: o izobraževanju STEM ter o spretnostih in kompetencah v dobi umetne inteligence.

Na področju raziskav in inovacij bodo prioritete prihajajočega predsedstva osredotočene predvsem na nadaljnje postopke medinstitucionalnega usklajevanja in pogajanja za prihodnji program Obzorje Evropa, delo na prihajajočem Inovacijskem aktu EU ter začetne razprave glede predloga Akta Evropskega raziskovalnega prostora, ki bi predstavljal sploh prvi celovit zakonodajni poskus na področju R&I v EU.

Ob tem velja izpostaviti še zanimive tematske dogodke, ki bodo potekali v času irskega predsedovanja:

- *Forum pobude Evropske univerze, 10. 7. 2026, Kildare*
- *Dnevi uporabnikov Euro HPC, 22.-24.9.2026, Dublin*
- *Konferenca MSCA, 4.-5.11.2026, Dublin*
- *Konferenca o evropskih kvantnih tehnologijah, 30.11. – 3.12.2026, Dublin*
- *EIC konferenca predsedstva, 8.-9.12.2026, Dublin.*



Dogodki Platforme znanja v prvi polovici leta 2026

28. januarja 2026 smo izvedli **5. srečanje tematskih skupin Platforme znanja** za področja visokega šolstva, znanosti in inovacij, na katerem smo se posvetili predvsem predlogom programov EU za področja visokega šolstva, raziskav in inovacij, pa tudi konkurenčnosti (ECF).

5. maja 2026 smo v sodelovanju z Evropsko komisijo uspešno izvedli **14. posvet Platforme znanja: Mednarodni posvet o prihodnosti raziskovalnih karier v Evropi**. Novičko si lahko ogledate na povezavi: [14. posvet Platforme znanja: Mednarodni posvet o prihodnosti raziskovalnih karier v Evropi | GOV.SI](#)

Napovedi:

V drugi polovici prihodnjega leta načrtujemo dogodke Platforme znanja o naslednjih temah:

- **znak skupne evropske diplome**
- **evropski akt o inovacijah**
- **varnost raziskav**